

MEDDELANDE

Wolfgang Götz, direktör

Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk

I samband med lanseringen av
Årsrapporten 2007 över situationen på narkotikaområdet i Europa
Får ej offentliggöras före: kl. 10:00 CET — 22.11.2007

Dagens *Årsrapport över situationen på narkotikaområdet i Europa* tar upp två grundläggande frågor: Vad vet vi just nu om användningen av narkotika i Europa? Vad har vi lärt oss om hur man vidtar verkningsfulla åtgärder mot narkotikarelaterade problem?

Detta är viktiga frågor eftersom de politiskt ansvariga över hela Europa, oavsett politisk inriktning och ideologi, nu inser att vägen framåt när det gäller att ta itu med narkotikafrågor är att analysera befintliga fakta om problemets omfattning och kännetecken samt om nyttan med och kostnaden för olika typer av tillvägagångssätt. Mot denna bakgrund betonar rapporten Europas satsning på balanserade och evidensbaserade politiska åtgärder och på varaktiga, snarare än kortsiktiga, lösningar.

Europas narkotikaproblem utgör fortfarande ett allvarligt hälso-, social- och kontrollpolitiskt problem och det finns ingen brist på områden som väcker stark oro. Icke desto mindre är det viktigt att framhålla de framsteg som faktiskt har gjorts och att visa var intelligenta investeringar har lönat sig.

Dagens rapport visar att en stabilisering av användningen av narkotika har skett inom ett antal viktiga områden, om än på nivåer som historiskt sett är höga. I vissa fall finns det till och med tecken som berättigar en försiktig optimism, såsom relativt stabila nivåer av heroin- och cannabiskonsumtion och generellt sett få fall av hiv-överföring bland injektionsmissbrukare. Dessutom har en drastisk ökning skett av de resurser som länder satsar på prevention, behandling och åtgärder, detta i syfte att minska narkotikans skadeverkningar. När det gäller åtgärderna för att minska tillgången på narkotika, såsom i kampen mot handeln, har insatserna blivit mer fokuserade och samarbetet bättre. EU och dess medlemsstater är därför nu bättre rustade att ta itu med narkotikaproblemen än för ett årtionde sedan, detta tack vare såväl EU:s och medlemsstaternas narkotikastrategier och handlingsplaner som de konkreta åtgärder dessa leder till.

En annan positiv utveckling är att Europa spelar en allt viktigare roll när det gäller att stödja globala insatser för att minska narkotikaproblemen. Att döma av en aktuell granskning från Europeiska kommissionen bidrar EU idag ekonomiskt till efterfråge- och tillgångsminskande åtgärder i tredje land med minst 750 miljoner euro. EU är också den internationella aktör som bidrar med mest pengar till arbetet inom FN:s program för narkotikakontroll och förebyggande av brott (UNODC).

Att utvärdera framsteg är just nu av avgörande vikt eftersom vi i Europa — och internationellt — går in i en period då vi begrundar de senaste framgångarna. Under 2008 kommer Europeiska kommissionen att med stöd från ECNN bedöma effekten av EU:s handlingsplan mot narkotika (2005–2008) och FN:s narkotikakommission (CND) kommer att diskutera de framsteg som gjorts i strävan att uppnå de mål som sattes upp vid det särskilda sammanträdet i FN:s generalförsamling (UNGASS) om narkotika år 1998. ECNN kommer också att förse UNGASS-översynen med en utförlig bedömning av situationen i Europa.

Det är glädjande att konstatera att narkotikasituationen i Europa, i jämförelse med andra delar av världen, ser förhållandevis positiv ut på många områden. Ett sätt att få insikt i omfattningen av narkotikaproblemen i Europa är att jämföra dessa med narkotikasituationen i Australien, Kanada och USA, vilka alla har omfattande och tillförlitliga uppgifter om narkotika. Till exempel uppskattas användningen av cannabis vara betydligt mindre utbredd i EU i sin helhet än i de tre länder som nämns ovan. Även användningen av metamfetamin förefaller vara begränsad i Europa jämfört med andra delar av världen, där användningen av denna drog ökat på senare år.

Inom EU finns det fortfarande betydande skillnader mellan länderna vad gäller karaktären och omfattningen av narkotikaproblem och hur de bör angripas. Vi är dock alltmer överens om grundläggande frågor, t.ex. att narkotikapolitiken bör vara balanserad, heltäckande och evidensbaserad, och även vikten av förebyggande arbete, behandling och social återanpassning.

Minskning av narkotikamissbrukets skadeverkningar — en gång i tiden ett mer kontroversiellt ämne — ingår också i en allt högre grad i ett heltäckande paket av efterfrågeminskande åtgärder i Europa. Europeiska kommissionen konstaterade år 2007 i en rapport om genomförandet av 2003 års "Rådets rekommendation om förebyggande och begränsning av hälsorelaterade skador i samband med narkotikamissbruk" ⁽¹⁾, att rekommendationen hade bidragit till att uppmuntra länderna att utveckla och utöka åtgärder för att minska narkotikans skadeverkningar. Substitutionsbehandling med opiater finns nu i så gott som samtliga EU:s medlemsstater och enligt de senaste uppgifterna ges nu minst 585 000 substitutionsbehandlingar i Europa. Tjänster inriktade på andra typer av narkotikaanvändning utvecklas också och vi rapporterar om nya och innovativa sätt att handskas med cannabis- och kokainproblem.

I allt större utsträckning inriktas nu debatten om minskad narkotikaefterfrågan på att ta reda på vilka insatser som är bevisat effektiva. Komplexiteten i att bedöma sådana bevis och att fastställa normer för kvalitetsstyrning tas upp i årsrapporten. Oavsett hur välgrundade insatserna är kommer de knappast att fungera om de inte genomförs på rätt sätt. Därför måste vi också fastställa och sprida 'best practice', vilket på nytt betonas i ECNN:s omarbetade förordning som trädde i kraft i januari 2007.

Då uppdraget för vårt centrum är att följa situationen på narkotikaområdet är det fakta och siffror som är vårt arbetsmaterial och vi strävar efter att alltid arbeta med vetenskaplig noggrannhet och opartiskhet. Även om vetenskaplig noggrannhet har avgörande betydelse för vårt arbete, får vi dock aldrig glömma att det bakom siffrorna finns människor av kött och blod, vilkas liv har påverkats och ibland förstörts av narkotikaproblem. Bakom den torra statistiken rörande efterfrågan på behandling, narkotikarelaterade dödsfall och kriminella beteenden döljer sig familjer som sörjer, förspilda möjligheter och barn som växer upp i otrygga miljöer. Om vi ska kunna utveckla effektiva åtgärder mot narkotikaproblemet kan vi inte förhålla oss känslomässigt till våra data men däremot får vi aldrig sluta att förhålla oss känslomässigt till vårt ämne.

Anmärkningar:

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/drug/drug_rec_en.htm#1

Information om och länkar till alla *årsrapporter*, pressmeddelanden, tjänster och arrangemang kommer att finnas tillgängliga kl. 10.00 CET den 22.11.2007 på:

<http://www.emcdda.europa.eu/events/2007/annualreport.cfm>